

Тема 7. ФІРМА ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ СУБ'ЄКТ

1. Опрацюйте тему згідно такого плану:

1. Суть, ознаки та розміри фірми:

- а) суть та ознаки фірми;
- б) розміри фірм та підприємств;
- в) організаційно-правові форми фірм.

2. Капітал підприємства. Витрати і прибуток:

- а) основний і оборотний капітал. Фізичне і моральне зношення капіталу. Амортизація;
- б) види витрат виробництва. Напрями обліку бухгалтерських витрат. Постійні і змінні витрати. Граничні витрати;
- в) суть і види виторгу фірми. Економічний і бухгалтерський прибуток. Інвестиції;
- г) напрями максимізації прибутку і його роль у розвитку національної економіки.

3. Підприємницька діяльність:

- а) суть, види і принципи підприємницької діяльності. Функції підприємництва;
- б) менеджмент і маркетинг у підприємницькій діяльності;
- в) економіко-правові засади розвитку підприємництва в Україні.

Література

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Львів, Априорі, 2017. – С. 227-245.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 281 – 360.

3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича.
К.: Знання – Прес, 2004. – С. 253 – 296.

II. Дайте відповіді на контрольні запитання:

1. Які основні ознаки фірми у ринковій економіці?
2. Що таке “підприємство”?
3. Що розуміють під фізичним і моральним зношенням капіталу?
4. Які чинники впливають на розміри підприємств?
5. Який зміст вкладають у поняття “нормальний прибуток”?
6. У чому полягають слабини великих підприємств?
7. Які основні організаційно-правові форми ділових підприємств?
8. Які функції виконує підприємець у ринковій економіці?
9. Чи є економічний прибуток частиною бухгалтерських витрат?
10. За якими напрямками планують і обліковують бухгалтерські витрати?
11. Чому економічне середовище в Україні нині не зовсім сприятливе для формування вітчизняного підприємництва?
12. Які переваги корпорації як форми організації бізнесу?

III. Впишіть номер визначення кожного терміну.

№	Термін	Визначення	№
	1. постійні витрати	1. Відокремлена виробнича одиниця в національній економіці, яка купує ресурси для виробництва товару або надання послуги з метою одержання прибутку і володіє та керує одним чи кількома підприємствами.	
	2. підприємництво	2. Правова форма фірми, яка юридично відокремлена від тих, хто нею володіє.	
	3. прибуток	3. Додаткові витрати, пов’язані зі збільшенням виробництва одиниці продукції.	
	4. фірма	4. Сума постійних і змінних витрат.	
	5. рівень прибутку	5. Частина капіталу, яка тривалий час бере участь у виробництві і переносить свою вартість на готовий продукт частинами залежно від його зношення.	
	6. основний капітал	6. Втрата засобами праці своєї вартості ще до закінчення строку служби.	
	7. транзакційні витрати	7. Втрата основними засобами їхніх фізичних якостей під впливом хімічних, механічних, фізичних, біологічних процесів.	
	8. загальні витрати	8. Правова форма фірми, що об’єднує двох або більше власників, які погоджуються розподілити між собою прибутки чи збитки фірми у певній пропорції.	
	9. оборотний капітал	9. Загальний виторг фірми за вирахуванням її економічних витрат.	

10. амортизація	10. Різниця між виторгом і явними витратами фірми.
11. конгломерат	11. Витрати на одиницю продукції.
12. завод	12. Фірма, якою володіє окрема особа.
13. змінні витрати	13. Добуток кількості проданого продукту та ціни, за яку він проданий.
14. корпорація	14. Витрати, розміри яких не залежать від обсягу виробленої продукції.
15. економічний прибуток	15. Витрати, абсолютна величина яких збільшується (зменшується), коли фірма збільшує (зменшує) свій обсяг продукції.
16. партнерство	16. Відношення суми прибутку до вартості основного та оборотного капіталу, виражена у відсотках.
17. граничні витрати	17. Самостійна ініціативна систематична й ризикована діяльність щодо виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг з метою отримання прибутку.
18. середні витрати	18. Вартість ресурсів, залучених до виготовлення кінцевої продукції фірми.
19. підприємство	19. Підприємство, котре виготовляє інвестиційні блага.
20. рівень рентабельності	20. Фірма, яка виробляє широкий асортимент різних товарів і послуг для продажу на ринку.
21. фізичне зношення	21. Відношення прибутку від реалізації продукції до витрат на її виробництво.
22. витрати	22. Економічна одиниця, в якій поєднуються фактори виробництва.
23. одноосібне володіння	23. Витрати на пошук інформації про ринок, ведення переговорів і укладення контрактів, на дотримання умов контрактів тощо.
24. бухгалтерський прибуток	24. Частина капіталу, яка в процесі виробництва втрачає свою натуральну форму і бере участь в одному виробничому процесі.
25. виторг	25. Грошове вираження величини зношення основних засобів.
26. моральне зношення	26. Основний показник фінансових результатів господарської діяльності фірми.

IV. Виберіть правильну відповідь:

1. Що не є істотною ознакою фірми:

- а) відособлене майно;
- б) майнова відповідальність;
- в) наявність ідентифікаційних ознак;
- г) оперативно-господарська й економічна ефективність;
- д) соціальна ефективність.

2. Чого не містять бухгалтерські витрати (за економічними елементами):

- а) матеріальні витрати;

- б) витрати на оплату праці;
- в) відрахування на соціальні заходи;
- г) витрати майбутніх періодів;
- д) інші операційні витрати.

3. Хто ухвалює рішення про банкрутство підприємства:

- а) власник підприємства;
- б) кредитори;
- в) суд;
- г) орган влади, який зареєстрував підприємство;
- д) усі відповіді неправильні.

4. До основних виробничих фондів підприємства не належить:

- а) виробничі будівлі;
- б) устаткування;
- в) машини та інструменти;
- г) предмети праці;
- д) робоча худоба.

5. Що характеризує корпорацію:

- а) зазвичай невеликий обсяг виробництва і незначний асортимент продукції;
- б) простота утворення та реєстрації;
- в) співвласники несуть лише обмежену відповідальність за борги чи зобов'язання корпорації;
- г) невелика кількість державних обмежень, що регулюють її діяльність;
- д) прибутки розподіляють серед обмежених і необмежених партнерів за наперед визначеним співвідношенням.